

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри
 В. А. Ущина

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
В СЕРЕДНІЙ ТА СТАРШІЙ ШКОЛІ**

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) на базі диплома молодшого спеціаліста
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма	Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	1 (денна), (заочна)
Семестр	II (денна), (заочна)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Зочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта Бакалавр	Нормативна	
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 1	
		Семестр -2-ий	
		Лекції 6 год.	
		Практичні (семінарські) 2 год.	
		Самостійна робота 44 год.	
ІНДЗ: немає		Консультації 0 год.	
Мова навчання		Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Англійська / Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Міщук Інна Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент кафедри англійської філології
Посада	доцент
Контактна інформація	м.т. (050) 226 79 66
	Email: imishchuk@vnu.edu.ua
Дні занять	(посилання на електронний розклад)

	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.
--	--

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.*

Програма навчальної дисципліни **“Методика викладання іноземної мови в середній та старшій школі”** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта за освітньо-професійною програмою «Англійська мова».

Зміст курсу побудований з урахуванням результатів новітніх досліджень і сучасних досягнень в галузі психології, психолінгвістики, методики, педагогіки, а також вимог і сучасних підходів до навчання іноземних мов, викладених у державних документах і документах Ради Європи, в яких висвітлено досвід викладання іноземних мов як у вітчизняній, так і зарубіжній школі.

Семінари базуються на тематиці лекційного курсу. Практичні заняття розраховані як на закріплення теоретичних знань, так й на формування професійно-методичних навичок й умінь. На заняттях моделюються типові ситуації навчального спілкування, різні форми роботи: фронтальний, груповий, парний, індивідуальний, що дає змогу зробити заняття більш конкретним та практично орієнтованими.

2. *Пререквізити:* історія педагогіки, педагогіка, вікова психологія, етика, естетика, філософія, соціологія, психолінгвістика, методика викладання ІМ у початковій школі.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.*

Мета курсу – ознайомити студентів з особливостями викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти.

Завдання навчальної дисципліни “Методика викладання іноземної мови в середній та старшій школі ” полягають у наступному:

1. створити у студентів теоретичну базу для їх майбутньої педагогічної професії;
2. познайомити студентів з найбільш важливими методами та організаційними формами навчання ІМ у основній та старшій школі;
3. виробити в них вміння ефективно та творчо використовувати ці методи, засоби та форми навчання на практиці.

4. *Результати навчання (компетентності).*

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:
Студенти повинні **знати:**

1. особливості викладання ІМ у основній та старшій школі;
2. основні та сучасні методи, прийоми, засоби навчання у основній та старшій школі;
3. зміст та структуру системи викладання ІМ у закладі загальної середньої освіти;
4. структуру уроку іноземної мови та шляхи підвищення його ефективності;
5. інноваційні технології навчання іноземної мови;
6. сучасні підходи до формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності;
7. спеціальну термінологію та вільно нею оперувати для розв'язання професійних завдань.

По закінченню курсу студенти повинні **вміти**:

1. адаптувати знання з теоретичних дисциплін до навчального процесу;
2. використовувати сучасні технології у навчанні ІМ;
3. планувати та проводити заняття з іноземної мови;
4. формувати мовні навички (фонетичні, лексичні, граматичні) та розвивати мовленнєві вміння (говорити, читати, писати, аудіювати).
5. реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку;
6. спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
7. шукати, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
8. учитися й оволодівати сучасними знаннями;
9. абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати;
10. виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
11. бути критичним і самокритичним;
12. працювати в команді та автономно;
13. використовувати інформаційні і комунікаційні технології;
14. вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
15. застосовувати знання у практичних ситуаціях;
16. надавати консультації з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади навчання іноземної мови у школі							
Тема 1 Система освіти в Україні		2			4		5
Тема 2 Формування іншомовної фонетичної, граматичної та лексичної компетентностей		2	2		4		5
Тема 3. Розвиток умінь аудіювання та читання на уроках англійської мови		2	2		4		5
Тема 4. Розвиток іншомовної компетентності у говорінні. Навчання письма на уроках англійської мови.		2	2		4		5
Разом за модулем 1		8	6		16		20
Змістовий модуль 2. Організація процесу навчання іноземної мови у школі							
Тема 5. Особливості викладання іноземної мови в основній школі		2	2		4		5
Тема 6. Особливості викладання іноземної мови у старшій школі		2	2		5		5
Тема 7. Урок як основна форма навчального процесу з іноземної мови		2	2		5		5
Разом за модулем 2		6	6		14		15

Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Усього	60	14	16		30		

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади навчання іноземної мови у школі							
Тема 1. Особливості викладання іноземної мови в основній школі		2			14		
Тема 2 Особливості викладання іноземної мови у старшій школі		2			15		
Разом за модулем 1							
Змістовий модуль 2. Організація процесу навчання іноземної мови у школі							
Тема 3. Урок як основна форма навчального процесу з іноземної мови		2	2		15		
Разом за модулем 2		6	2		15		
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Всього годин / Балів	60	6	2		44		

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Система освіти в Україні	4		1. Характеристика системи освіти України.

			- Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови. - Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземної мови.
Тема 2. Формування іншомовної фонетичної, граматичної та лексичної компетентностей	4		- Ознайомлення з новим фонетичним матеріалом. - Етапи роботи над граматичним матеріалом. - Характеристика іншомовної лексики та її методична типологія
Тема 3. Розвиток умінь аудіювання та читання на уроках англійської мови	4		- Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності та вміння. - Особливості текстів для читання. Труднощі навчання читання англійською мовою.
Тема 4. Розвиток іншомовної компетентності у говорінні. Навчання письма на уроках англійської мови.	4		- Підготовлене чи не підготовлене мовлення під час навчання говоріння. - Психологічні особливості письма та писемного мовлення.
Тема 5. Особливості викладання іноземної мови в основній школі	4	14	- Цілі та зміст навчання англійської мови в основній школі, вимоги чинної шкільної програми. - Вікові психологічні особливості учнів основної школи.
Тема 6. Особливості викладання іноземної мови у старшій школі	5	15	- Розвиток критичного мислення на уроках англійської мови. - Теорія множинного інтелекту Говарда Гарднера та її важливість при навчанні іноземної мови на старшому етапі у школі. - Типи інтелекту та організація роботи з учнями старшого

			етапу: завдання та види роботи.
Тема 7. Урок як основна форма навчального процесу з іноземної мови	5	15	1. Планування процесу навчання іноземної мови. 2. Аналіз уроку іноземної мови. 3. Умови забезпечення ефективності уроку у школі.
Разом:	30	44	

IV. Політика оцінювання

”Методика викладання іноземної мови в середній та старшій школі” складається з 3 залікових кредитів. Заліковий кредит за II семестр оцінюється екзаменом. Складовими залікового кредиту є 3 модулі, які відображають всі форми навчального навантаження студента.

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на практичних заняттях, виконання самостійних завдань, написання тематичних контрольних тестів.

Діагностика успішності навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання призначено для визначення рівня навченості студентів під час проведення лекційних та практичних занять і реалізується у формі опитування, виступів на заняттях, перевірки виконаних студентами самостійних завдань. Поточне тестування й модульний контроль здійснюється провідним викладачем на практичних заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля за графіком, затвердженим кафедрою англійської філології. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

На практичному занятті оцінюються:

- 1) усні відповіді студентів;
- 2) участь в обговоренні дискусійних питань;
- 3) участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- 4) аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- 5) реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

За відсутності на практичному занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготувати виступ на одну із запропонованих тем (на вибір).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі та реалізується у формі екзамену. Екзамен проводиться у формі усного опитування.

В оцінці знань студентів на екзамені враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) логічність викладу матеріалу;
- 3) обґрунтованість власних міркувань.

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою англійської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за екзамен становить 30 бал. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100- бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано, не зараховано з необхідністю повторного складання.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в екзаменаційну відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент може дібрати бали, виконавши додаткові завдання.

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: навч. посібн. / О.І. Вишневський. – К.: Знання, 2011. – 206 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник / Н.П Волкова. – Київ: Видавничий центр «Академія». – 2001. – 567 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібн. / Н.П Волкова. –К .: ВЦ “Академія”, 2006. – 256 с.
4. Державна національна програма "Освіта" ("Україна ХХІ століття") // Освіта. – 1993. – грудень.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладення, оцінювання. / Науковий редактор укр. Видання С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Закон України "Про освіту". – К., 1996.
7. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 2002, - №6. – 24 квітня - 1 травня.
8. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. кол. авторів під кер. С.Ю.Ніколаєвої. - К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
9. Оцінювання навчальних досягнень з іноземної мови учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. Рекомендації МОН // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 4. – С. 15 - 20.

10. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах [Текст]: підручник.// Л. С.Панова [та ін.]. – К. : Академія, 2010. – 328 с.
11. Паршикова Е. А. Современные тенденции в развитии методики раннего обучения иностранному языку в Европе // Іноземні мови. – 2000. – №2. – С. 41 - 44.
12. Bowen T., Marks J. Inside teaching / T. Bowen, J. Marks. – Oxford: Macmillan Education, 2005. – 176 p.
13. Wallace M. Action Research for Language Teachers / M. Wallace. – Cambridge Univ. Press, 2001. – 270 p.

Додатковий перелік:

1. Биркун Л. Як зробити підручник сучасним? // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. - № 2. – С. 28-31.
2. Бичкова Н. І. Основи використання відеофонограми та фонограми для навчання іноземних мов. - К.: Віпол, 1999. - Частина І. – 107 с.
3. Ветохов О. Зрозуміти кожного. (Врахування вікових психологічних особливостей учнів під час навчання іноземної мови)//Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. - № 1. – С.136 - 144.
4. Власенко Л.В. Соціокультурна компетенція при вивченні іноземної мови // Національний університет харчових технологій. Київ, 2016. – 3 с.
5. Воробйова І.А. Формування соціокультурної компетенції учнів старшої школи засобами іноземної мов. Київ, 2003. – 17 с.
6. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: навч. посібн. для студ. пед. вузів / В.І.Євдокимов та ін. – Харків, 2001. – 148 с.
7. Кузьмінський А. І, Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К., 2003. – 418 с.
8. Лошенкова Ю.В. Розвиток країнознавчих знань старшокласників при роботі з автентичними англомовними текстовими матеріалами для читання. Житомир, 2015. – 12 с.
9. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібн. / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
10. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія. Київ : Генеза, 2012. – 224 с.

11. Скалкин В.Л. Коммуникативные упражнения на английском языке / В.Л. Скалкин.– М.: Просвещение, 2003. – 123 с.
12. Склярєнко Н.К. Сучасні вимоги до вправ для формування навичок і вмінь // Іноземні мови, 2009. № 3. С. 3
13. Терещенко І. О. Читання як вид мовленнєвої діяльності / English. 2014. № 22. С. 4-6.
14. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / М.М Фіцула М.М. – К., Вид-во центр «Академія», 2002. – 542 с.
15. Ханіна О. М. Проблема тестування в сучасній методиці викладання іноземної мови // Іноземні мови. – 2004. – № 1. – С. 21.
16. Ярмолюк А.В. Соціокультурний аспект формування комунікативної компетентності учнів // Наукові записки. Серія “Філологічна”, 2013. № 40. С. 276–279
17. Clark D. Blended learning // CEO Epic Group plc, 52 Old Steine, Brighton BN1 1NH. 2003. P. 23 Klippel F. Keep talking / F. Klippel. – Cambridge: CUP, 2005. – 202 p.
18. Wallace M. Training Foreign Language Teachers: A reflective approach / M. Wallace. – Cambridge Univ. Press, 1995. – 180 p.